

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Eckius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

Solutio. nihil ad institutum presens quod suis circulis et lineis iam arctatum est. iuxta vetera nostra instituta.

¶ Ad puerbum cum dicit citius quis carpit quam intelligit. Respondet esse commune morbum cuius forte medicina et remedium eget et egred. d. v. v. non haberet in practica. dicit enim me inrudite cum taxasse. adhuc sub iudice lito est.

¶ Pro ceteris omnibus per iam dicta non resolutis remitto lectori ad apologiam Egred. d. doctoris et meam.

¶ Postremo. quod mihi obtrudit libellum meum de iustificatione impij. non magis facio. non enim eruditio gratia facit sed fortasse ut ita absumam? rps nrm.

¶ Eekius.

¶ Credo scholasticos pbatissimos vestros a sanctis patribus non dissentire. quod opponit mihi conclusio 8. non attendit quod disputationem sim exorsus. Nam vos luntas potest facere quod in se est ad malum. et illud potissimum habet ex se. et ita loquitur Augustinus: aliud est facere quod in se ad bonum. Et de illo dixit in conclusio: quia utrumque est in potestate nostra. et bonum et malum Ecclesi. 15. tamen malum est plus in potestate. cum bonum sine dei adiutorio facere non possumus. et Augustinus. c. 150. de vera inno. Non dicit simpliciter de vivere secundum nos. sed coniunctim et non secundum deum. unde ex causa dicendi doctorum intelligentia est accipienda. Ideo cum loquuti sumus de meritis debebat conclusionem intelligere de facere quod in se est ad bonum. quod nos produximus ex Augustino Et d. d. ad eundem locum nihil dixit.

¶ De Chrysostomo habetis quid sentiat et in quo honore habeat non solum scholasticos sed etiam Ecclesiasticos patres.

¶ Chrysostomus dicit caute legendum. Hieronymus dicit. non posse premere sibi cervicem. Attamen quod forte est dure cervicis Chrysostomus Augustino non contradicit. qui idem astruit de perfectione iustis: ibi hec verba orat. et quod Augustinus presertim Chrysostomus: qui fuerit cum hereticis exercitatus. oppono et Hieronymus: contra Pelagium: qui nobis tribuit initium boni operis et perfectionem tribuit deo. in eodem opere ubi Pelagianus fregit. quod ad Hieronymus: hereticorum malleum dicere vult. multo expressior est sit Chrysostomus: et Bernardus de gratia et libere arbitrio eandem facit rationem quam Chrysostomus: de observantia preceptorum.

¶ Ad Bernardum allegavit eum quod consensus ille sit a deo. fateor. sed partim.

¶ De conclusio: iussit me rescribere. Ego in hunc finem iam dispuo. ut illius in iustose descriptionis esset aliquando finis. ut in defensione et literis ad illustrissimum principem et universitatem datis liquet.

¶ Ad Augustinum de libere arbitrio: eum non soluit sed dicit quod se exposuerit libro de peccatorum remissione: cum Augustinus: etiam post illum librum de peccatorum meritis fecerit librum retracta: tamen illud dictum per me allegatum non retractavit. quare ad illud fuerat respondendum.

¶ Deinde petit doceri quid sit principaliter removere obicem. Dixi quod qui non intelligit quid principale et quid accessorium. quid minus principis et directum nec scio quid alias scire possit. Principale in actionibus quod aliud dirigit. vel et accessum tribuit. aut ut videri: causa concurret. itaque gratia principaliter et cum effectu in tertio gradu ab Augustino: tradito. peccatum remouet. libere arbitrio: in secundo gradu Augustinus: adque scens dispositiue remouet. quod laudat me iam sentire cum Ecclesi. hoc semper videt in Chrysostomo factum sed debere apposuisse glossas. Si ex charitate theologo: legisset nostram defensionem habuisset glossam textu per conclusionem. et adnotat. et. Quam libere presertim: nunquam fieri aliquid bonum opus meritorium sine specialis assistentia diuine gratie et misericordie. Quod verum me incedere sub vestitu Pelagii: si dispositio non sit gratia iustificans. nihil adduxit. Ideo solum me excuso. esse me quam ouicula et lupos ignorare. hoc tamen arbitror: esse de mente Augustini: quod initium salutis sit gratia. et gratuita merito iustificans. primum in tertio gradu ab Augustino: ubi dicit gratia que est vera caritas. ut prima sit gratia pueniens scilicet cooperans.

De Ezechiele semp dixi et scholastici pcedunt. omnia opa bona attribui deo. Ad
babes quod no accepisti: tñ per hoc coopatio libe: arb: a gra aduut no tollit.
De Dugene. verū est in libro de pñm: posuit quedā erronea. ideo. b. Hierony:
eosdē lib: os cribauit. atñ locū allegatum velut catholicū relinquit intactum.
Quare clariss: d. videtis mentē meam nunq̄ fuisse aliā. q̄ qd voluerim libe:
arbit: se posse in malū. sed non posse: se in bonū nisi a gratia adutū. erectū
tractū. et impulsū. Quare quo ad dignitatē gratie contra im: pbos pelagias
nos. in re nunq̄ dissensim⁹. et per hec volo mentē meam exposiā. et doctores
scholasticos defensos in materia de obice.

Caroloftadius.

¶ Ad pñmū quid sentiunt scholastici remitto lecto: ad quæstiones quib: que-
ritur de actiuitate libe: arbit: et de attritione et contrit:

¶ Ad secundū et. 14. placet mihi qd et vltimū dictum doctois fuit. q: libe: ar:
ex se non pōt in bonum nisi gra erectū. tractū. et impulsū: pulchra est et vera
sententia et laus deo. Qd dispositio pcedens sit gratia iustificas mihi placet.
vellem tñ vt eo noie abrogato vteremur vocabulo per quod spiritus sanctus
in scripturis nobis loquitur.

¶ Ad tertū placet mihi similiter q: facere qd in se est. absolute non habendo
respectū ad deū. sit peccare.

¶ Ad Hiero: dico vt in pñoi disputatōe. q: ipse vñ hac auctoritate ap: ad
Philsp: z. deus est qui opatur in nobis velle et opari. modo velle est pñmū et
inittū bonoz operū. adeo q: Ecclesi: dicūt hoc deū absq: nobis opari in nobis

¶ Ad Bern: de cōsensu qñ dicit ipsum esse pñm a deo z. dico q: corrupte alle-
gatur imo dicit esse totū cōsensum ad deo. et totū in libero arbit: q̄.

¶ Ad. 12. qd pñcipalit remouere obicē sit actiuit: tribuere lib: arbit: no est mag:
num incōueniens. si vsus loquendi in scriptura esset receptus.

De alijs consulte boni.

Die veneris Decima quinta Julij mane hora septima.

Scopus.

Iustum peccare in bonis operibus.

Caroloftadius.

¶ In noie dñi nostri Ihesu chusti. Secundā pclusionē egregij. d. d. sup: bama:
impiam. blasphemā et hereticā. qñquidē manifestis scripturaz auctoritatib⁹
et Ecclesi: p:ctib: repugnantē. demolliturus directo gladio aggrediar. nō dos
lis. non falsis auctoritatū assumptionib⁹. non fallaci impudentia neq: dica: et
loquacitate. quēadmodū Egred. d. solet. Contra pclusionē eius secundā que
incipit Etsi peccata venialia sint quotidiana. iustum tñ semp peccare in bono
ope etiam bene molendo negamus z. Oppono auctoritatē Ecclesi: 7. quo
scribitur Non est homo iustus in terra qui faciat bonū et non peccet. apertus
est textus q: is qui bonū facit peccat. Cōclusio doctois aduersat huc aucto:
ritati. ergo heretica: respondeat ergo. d. d.

Eckius.

¶ In noie tuo dulcis Ihesu amen. Contra chustianissimā conelusionē meam
temerarius pater grauitatis theolo: oblit⁹. et suo capiti inmittens adduxit vñ
locum Ecclesi: 7. cui dicit conelusiō: meā aduersari. Et ideo tanta veritate pclus:
sionē meam esse fulctam. vt non possit nō suspectus esse de falsitate qui ei ad:
uerfet. et textus allegatus non est contra conelusionē. nisi acceptus secundā
falsam intelligentiā. Unde fateor. non esse hoīem qui faciat bonum quin talis
homo etiā peccet. sed non tunc peccat semp qñ facit opus bonum. qd nullibi
reperiet. vel in sacris litis. vel in sanctis pñibus. et qd iste sit sensus script: z. ista